

SGK 2026/19 Sayılı Genelge Yayımlandı: Gelir ve Aylıklardan Yapılacak Prim Borcu Kesintilerinin Usul ve Esasları Belirlendi

Mahmut Çolak

İş ve Sosyal Güvenlik Danışmanı

Tarih: 27.07.2026

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu Sigorta Primleri Genel Müdürlüğünün 24.07.2026 tarihli ve E-95474873-100100-146056844 sayılı 2026/19 sayılı Genelgesi

Kısa Cevap

5510 sayılı Kanuna eklenen **ek 24'üncü madde**, Kurumdan gelir veya aylık alanların prim borçlarının, **%25 oranını geçmemek üzere** gelir veya aylıklarından kesilerek tahsil edilmesini öngörmektedir. SGK, 2026/19 sayılı Genelge ile uygulamayı ayrıntılandırmış ve **fiilen uygulanacak kesinti oranını gelir/aylığın %10'u** olarak belirlemiştir. Kesinti, **icra takibi olmaksızın ve borçlunun muvafakati aranmaksızın** yapılır. En önemli sınır şudur: borçlu kişi vefat etmişse kesinti yalnızca **o kişi üzerinden bağlanan** ölüm geliri/aylığından yapılır; hak sahibinin kendi sigortalılığına bağlı aylığından veya **başka bir sigortalıdan** aldığı ölüm aylığından o borç için kesinti yapılmaz.

Yasal Dayanak

Genelgenin dayanağı 5510 sayılı Kanunun ek 24'üncü maddesidir:

"Kurumdan gelir veya aylık alanların, kendi sigortalılığı ve/veya hak sahibi olduğu kişinin sigortalılığı nedeniyle oluşan genel sağlık sigortası primi dahil prim ve prime ilişkin borçları, %25 oranını geçmemek üzere gelir veya aylıklarından kesilmek suretiyle tahsil edilir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından düzenlenir."

Kesinti Yapılacak Kişiler

Genelge, 5510 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının **(6) numaralı bendindeki "sigortalı"** ve **(7) numaralı bendindeki "hak sahibi"** tanımlarından hareket eder. Buna göre

kesinti;

- sürekli iş göremezlik geliri, malullük, vazife malullüğü, emekli veya yaşlılık aylığı bağlandıktan sonra, **aylık bağlandığı tarihten önceki döneme** ilişkin genel sağlık sigortası prim borcu ile kendi sigortalılığından doğan prim borcu bulunan sigortalıların ödenmekte olan gelir/aylıklarından;
- aktif sigortalı iken veya gelir/aylık almakta iken vefat edenlerin ödenmemiş prim borçları için, **hak sahibi olarak gelir/aylık bağlanan eş, çocuk ve ana/babaya** ödenen ölüm geliri/aylıklarından;
- hak sahibi eş, çocuk ve ana/baba olarak ölüm geliri veya aylığı almakta olanların **kendi** genel sağlık sigortası ve prim borçları için, kendilerine ödenen ölüm geliri/aylıklarından

yapılır. Hak sahibi **birden fazla statüden** ölüm geliri/aylığı alıyorsa, borç ödenen tüm gelir/aylıklardan %25 oranını geçmemek üzere kesilebilir.

Kesinti Yapılamayacak Hâl: Borç Hangi Aylıktan Kesilir?

Genelgenin en kritik sınırı budur: vefat eden borçlunun borcu için, hak sahibinin

- Kurumdan aldığı **kendi sigortalılığına bağlı** gelir/aylığından,
- **başka bir sigortalıya bağlı** hak sahibi sıfatıyla aldığı ölüm geliri/aylığından

kesinti yapılamaz. Yani kesinti yalnızca **borçlu kişi üzerinden bağlanmış** gelir/aylıktan mümkündür. Örnek olarak, hem eşinden hem babasından ölüm aylığı alan bir kişide babanın prim borcu **yalnızca babadan dolayı bağlanan** ölüm aylığından kesilir; eşinden aldığı aylığa dokunulmaz. Buna karşılık hak sahibinin **kendi** prim borcu, aldığı tüm gelir/aylıklardan kesilebilir.

Kesinti Yapılacak ve Yapılmayacak Gelir veya Aylıklar

- **Kapsamda olanlar:** 5510 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının **(16) numaralı bendindeki “gelir”** (sürekli iş göremezlik geliri ve ölüm geliri) ile **(17) numaralı bendindeki “aylık”** (yaşlılık/emekli aylığı, malullük ve vazife malullüğü aylığı, ölüm aylığı).
- **Kapsam dışı olanlar:** Bedeli **Hazineden tahsil edildiği** için bu bentler kapsamında sayılmayan ödemeler — Kanunun **geçici 18'inci maddesi** kapsamındaki aylıklar, **5774 sayılı Başarılı Sporculara Aylık Bağlanması ile Devlet Sporcusu Unvanı Verilmesi Hakkında Kanun** ve **5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılansısı Hakkında Kanun** uyarınca bağlanan aylıklar. Bunlardan kesinti yapılmaz.

Kesinti ile Tahsil Edilecek Borç Türleri

- **Genel sağlık sigortası:** 5510 sayılı Kanunun 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (g) ve (d) bentleri, yedinci fıkrası ile **ek 13'üncü madde** kapsamındaki sigortalılıktan doğan borçlar.
- **4/1-(a) kapsamı:** **506 sayılı Kanunun mülga 85'inci maddesi** (isteğe bağlı sigortalılık), **506 sayılı Kanunun mülga 86'ncı maddesi** (topluluk sigortası), **2925 sayılı Kanun** (tarım sigortalılığı), 5510 sayılı Kanunun **ek 5'inci ve ek 6'ncı maddeleri** kapsamındaki sigortalılık.
- **4/1-(b) kapsamı:** Zorunlu sigortalılıktan kaynaklanan prim borçları.
- **4/1-(c) kapsamı:** 5434 sayılı Kanuna göre yapılan ve tamamı tahsil edilmeyen borçlanmalar; 5434 sayılı Kanunun 12'nci maddesi uyarınca ilgi devamı kurulup bunu sonlandıranların bu kapsamdaki genel sağlık sigortası primi; 5434 kapsamındaki sigortalıların **intibak tashihinden** doğan kesenek borçları.

Kesinti Oranı ve Sıralaması

- **Oran:** Kanuni üst sınır gelir/aylığın **dörtte biri (%25)** olmakla birlikte, Genelgeye göre fiilen yapılacak kesinti **gelir/aylığın %10'u** oranındadır.
- **Sıralama:** Aynı anda birden fazla borç varsa sırayla; (1) 60'ıncı ve ek 13'üncü madde kapsamındaki genel sağlık sigortası, (2) 506 sayılı Kanunun mülga 85 ve 86'ncı maddeleri, 2925 sayılı Kanun ile 5510 ek 5 ve ek 6 kapsamındaki sigortalılık, (3) 4/1-(b) zorunlu sigortalılık, (4) 4/1-(c) borçlanma, ilgi devamı ve intibak tashihi borçları. Her grup içinde **zamanaşımına uğramamış en eski borçtan** başlanır.
- **Nafaka önceliği:** Kesintiye konu borç 6183 sayılı Kanun kapsamında takip ediliyorsa, varsa **nafaka alacakları öncelikle** tahsil edilir; Kurumun prim ve diğer alacakları sonra gelir.
- **96'ncı madde kesintileriyle ilişki:** Ek 24 kesintisine başlanmadan önce 5510 sayılı Kanunun 96'ncı maddesi kapsamında devam eden bir kesinti varsa, önce o tamamlanır. Ek 24 kesintisi başladıktan sonra doğan 96'ncı madde kesintileri ise ek 24 kesintisinin bitmesi beklenmeden **birlikte** uygulanır.

İtiraz Mercileri

- **Genel sağlık sigortası borçları (60'ıncı ve ek 13'üncü madde):** Borç sahibi sigortalının **son ikametgâh adresinin bulunduğu** yerdeki sosyal güvenlik il müdürlüğü veya sosyal güvenlik merkezi.
- **506 mülga 85 ve 86, 2925, ek 5 ve ek 6 ile 4/1-(b) borçları:** Borçlu sigortalının **dosyasının bulunduğu** sosyal güvenlik il müdürlüğü veya sosyal güvenlik merkezi.
- **4/1-(c) borçları:** **Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü / Primler Daire Başkanlığı.**

Yanlış veya Yersiz Kesintilerin İadesi

- Yanlış veya yersiz tahsil edilen primler, 5510 sayılı Kanunun **89'uncu maddesindeki** genel hükümlere göre, kesintiye konu borcu bildiren ilgili birimler tarafından iade edilir; iade tutarlarında Kanunun **88'inci maddesinin on altıncı fıkrası** uygulanır.
- İade, ilgilinin Kuruma veya Hazine ve Maliye Bakanlığına **başka bir borcu bulunmaması** hâlinde yapılır.
- Kesintiye esas **gelir/aylığın kendisinin yersiz bağlandığı** anlaşılırsa, geri alma sırasında ek 24 kesintisine bakılmaksızın gelir/aylığın **tamamı** için 96'ncı madde hükümlerine göre işlem yapılır.

İşverenler, Emeklilik Adayları ve Hak Sahipleri İçin Pratik Notlar

- **Emeklilik başvurusu öncesi borç kontrolü:** Emeklilik dilekçesi verecek personelin geçmişten kalan 60/1-(g) genel sağlık sigortası borcu ya da kapatılmamış eski Bağ-Kur, ek 5 veya ek 6 borcu varsa, bu borçlar bağlanacak aylıktan **%10** oranında kesilmeye başlanır. Borç dökümü **e-Devlet ve SGK'nın kendi hizmet kanalları** üzerinden kontrol edilebilir.
- **Hak sahiplerine yapılacak bilgilendirme:** Ölüm aylığı bağlanan eş, çocuk ve ana/babaya, hem murisin hem kendi prim borçlarının kesinti konusu olabileceği; ancak murisin borcunun yalnızca ondan dolayı bağlanan aylıktan kesileceği anlatılmalıdır.
- **İtiraz yolu borç türüne göre değişiyor:** İtirazın doğru mercie yapılması süre kaybını önler; 4/1-(c) borçlarında itiraz taşra birimlerine değil **Primler Daire Başkanlığına** yapılır.
- **Yersiz kesinti iadesi otomatik değildir:** İade, başka borç bulunmaması koşuluna bağlı olduğundan, kesinti hatalıysa borç durumunun bütün olarak incelenmesi gerekir.

Sık Sorulan Sorular

Kesinti oranı %25 mi %10 mu?

Kanuni üst sınır **%25**; Genelgeye göre fiilen uygulanacak oran **%10**'dur.

Kesinti için icra takibi veya rıza gerekiyor mu?

Hayır. **İcra takibi olmaksızın ve borçlunun muvafakati aranmaksızın** yapılır.

Vefat eden kişinin borcu hangi aylıktan kesilir?

Yalnızca **o kişi üzerinden bağlanan** ölüm geliri/aylığından. Hak sahibinin kendi aylığından veya başka bir sigortalıdan aldığı ölüm aylığından kesilmez.

Hangi aylıklardan kesinti yapılmaz?

Bedeli Hazinesinden karşılanan; Kanunun geçici 18'inci maddesi kapsamındaki aylıklar ile 5774 ve 5233 sayılı Kanunlar uyarınca bağlanan aylıklar.

Birden fazla borç varsa hangisi önce kesilir?

Sırayla genel sağlık sigortası, 4/1-(a) kapsamındaki eski sigortalılıklar, 4/1-(b) zorunlu sigortalılık ve 4/1-(c) borçları; her grupta **zamanaşımına uğramamış en eski borçtan** başlanır.

Nafaka alacağı varsa ne olur?

Borç 6183 sayılı Kanun kapsamında takip ediliyorsa **nafaka alacakları önce** tahsil edilir.

Resmî Kaynaklar

- SGK 2026/19 sayılı Genelge — Gelir/Aylıklardan Prim Borcu Kesintisi (24.07.2026), KAYSİS
- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu (3, 60, 88, 89, 96, ek 5, ek 6, ek 13, ek 24 ve geçici 18'inci maddeler)
- 5774 sayılı Başarılı Sporculara Aylık Bağlanması ile Devlet Sporcusu Unvanı Verilmesi Hakkında Kanun
- 5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması Hakkında Kanun

Bu sirküler genel bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Somut uygulamaya öncesinde ilgili resmî kaynakların güncel hâli ve şirketin özel koşulları ayrıca değerlendirilmelidir.

PROZON'DAN

Yazılım, danışmanlık ve ücretsiz araçlar

YAZILIM VE HİZMET

Bordro ve Özlük Yazılımı

Karmaşık bordroyu tek motorda çalıştırın.

prozon.net/bordro-ve-ozluk-yazilimi/

Bordro Outsource

Operasyon bizde, ekran ve veri sizde.

prozon.net/insan-kaynaklari/bordro-outsource/

Ar-Ge, Teknopark, TEKMER

Kurgu, başvuru ve muafiyet süreçleri.

prozon.net/yatirimlar-ve-ar-ge/

ÜCRETSİZ ARAÇLAR

Hesap Makineleri

Bordro ve tazminat hesapları; üyelik gerekmez.

prozon.net/hesap-makineleri/

Analiz Merkezi

Teknopark ve teşvik analizleri.

analiz.prozon.net

Yıllık Parametreler

SGK ve vergi parametreleri, yıl yıl.

prozon.net/yillik-parametreler/

GÜNCEL KALIN

Mevzuat Takvimi

Beyan ve ödeme günleri tek takvimde.

prozon.net/mevzuat-takvimi/

Mevzuat Sirküleri

Haftada üç gün, ücretsiz e-posta bülteni.

prozon.net/sirkuler/#bulten

Bu belge <https://prozon.net/sirkuler/sgk-2026-19-sayili-genelge-yayimlandi-gelir-ve-ayliklardan-yapilacak-prim-borcu-kesintilerinin-usul-ve-esaslari-belirlendi/> adresindeki sirkülerden 21.09.2026 02:48 tarihinde üretilmiştir. Mevzuat değişebilir; güncel metin için siteyi ziyaret edin. Sirküler, bilgilendirme amaçlıdır; somut olaylar için danışmanlarımızla görüşün.

Prozon Kurumsal Teknoloji Çözümleri A.Ş. · Artan Plaza, Bağlarbaşı, Feyzullah Cd. No:140 Kat:5, 34844 Maltepe / İstanbul · +90 216 808 02 39 · bilgi@prozon.net